

FIȘA DISCIPLINEI**ARHITECTURĂ ECLESIALĂ/ ECCLESISTICALARCHITECTURE**

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Arta
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Artă Sacră
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		ARHITECTURĂ ECLESIALĂ/ ECCLESISTICALARCHITECTURE				Codul disciplinei		ORL4457
2.2. Titularul activităților de curs					Lect. Univ. Dr. Balan Bradu Nicolae			
2.3. Titularul activităților de seminar					Lect. Univ. Dr. Balan Bradu Nicolae			
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	DS	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	1	3.6 seminar/laborator	1
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					8
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					14
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					1
3.5.6. Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				47	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				2	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Studentii se vor prezenta a seminariei având la ei toate materialele necesare, solicitate în prealabil de către profesor.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Studentii se vor prezenta a seminariei având la ei toate materialele necesare, solicitate în prealabil de către profesor.

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	- C1. Cunoașterea teoretică specificului arhitecturii creștine - C2. Dezvoltarea abilității de a analiza tipuri de spații arhitecturale - C3. Cunoașterea spațiilor care compun un ansamblu arhitectural - C4. Cunoașterea stilurilor arhitecturale - C5. Asimilarea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice arhitecturii ecleziale și dobândirea limbajului de specialitate. Competența studenților de a lectura, analiza și înțelege arhitectura eclezială utilizând criteriile contextului cultural și temporal, ale morfologiei, structurii și a spațialității obiectului de arhitectură precum și abilitatea de a le corela cu aspectele care tin de teologie, cult și iconografie.
Competențe transversale	- CT1. Conexiuni și analogii interdisciplinare între studiul arhitecturii, picturii și istoriei artei bizantine - CT2. Obținerea unor competențe practice, cu aplicabilitate directă în executarea lucrărilor de artă în general - CT3. Observarea, mai ales în urma analizării a unor ansambluri arhitecturale vechi, a necesității efortului și atenției, pentru dobândirea unor cunoștințe în domeniul artei bizantine

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Să familiarizeze studenții cu specificul arhitecturii ecleziale
7.2 Obiectivele specifice	Să ofere informații teoretice și exemplificări practice comparate, despre iconografia veche și cea contemporană Parcurgerea sintetică a istoriei arhitecturii creștine și ulterior ortodoxe este (doar) unul dintre instrumentele utilizate în vederea atingerii scopului susmenționat. Să prezinte teoretic și practic componentele spațiului eclezial, cu elementele lor comune și specifice, implicând pentru fiecare demers tehnic și studenții

8. Conținuturi

Introducere: viziune, abordare, scop, modalitate de predare, modalitate de evaluare.	Prelegere, analiza teoretică pe imagini, analiza arhitecturală grafică aplicabilă la curs, dialog cu studenții	1 prelegere
Precedente veterotestamentare ale arhitecturii creștine.	Idem	1 prelegere
Precedente antice profane ale arhitecturii creștine.	Idem	1 prelegere

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

• . Primele forme si inceputul arhitecturii crestine. • Tipul spatial bazilical • Tipul spatial central. • Sinteza spatiala - primele forme. • Sinteza spatiala - definirea tipologiilor. • Sinteza spatiala - declinari ale tipologiilor. • Tipologiile spatiale ale arhitecturii bizantine - evolutie dupa disparitia Imperiului Bizantin. • Mize si aplicabilitate in arhitectura contemporana a bisericilor ortodoxe. • Mize si aplicabilitate in arhitectura contemporana a bisericilor ortodoxe.	Idem	9 prelegeri
• Curs de rezerva - in cazul in care una din tematicile precedente se extinde. • 14. Concluzii si recapitulare in vedere evaluarii.	Idem	2 prelegeri
8.2 Seminarii		
• Introducere: viziune, abordare, scop, modalitate de predare, modalitate de evaluare.	Explicarea practică a aspectelor teoretice, exemplificarea, analiza studiilor de caz, discuții, răspunsuri directe la întrebări	1 sem.
• Precedente veterotestamentare ale arhitecturii crestine	Idem	1 sem.
• Precedente antice profane ale arhitecturii crestine.	Idem	1 sem.
• . Primele forme si inceputul arhitecturii crestine. • Tipul spatial bazilical • Tipul spatial central. • Sinteza spatiala - primele forme. • Sinteza spatiala - definirea tipologiilor. • Sinteza spatiala - declinari ale tipologiilor. • Tipologiile spatiale ale arhitecturii bizantine - evolutie dupa disparitia Imperiului Bizantin. • Mize si aplicabilitate in arhitectura contemporana a bisericilor ortodoxe. Mize si aplicabilitate in arhitectura contemporana a bisericilor ortodoxe.	Idem	9 sem.

- Curs de rezerva - in cazul in care una din tematicile precedente se extinde. 14. Concluzii si recapitulare in vedere evaluarii.	Idem	2 sem.
Bibliografie		
Bibliografie BIBLIOGRAFIE GENERALĂ Bibliografie: BICA, Smaranda Maria, Cer = Cupolă. Structura bisericii creștine, Editura Paideia, București, 2000. BRANIȘTE, Ene, Liturgica generală II, Editura Basilica, București, 2015. ICĂ, Ioan I., jr., De la Dionisie Areopagitul la Simeon al Tesalonicului: integrala comentariilor liturgice bizantine: studii și texte, Deisis, Sibiu, 2012. Pr. Prof. Dr. Viorel IONIȚĂ (coord.), Istoria Bisericească Universală, Editura Basilica, 2021. MANGO, Cyril, Architettura Bizantina, Electa, Milano, 1999. PALLASMAA, Juhani, Privirea care atinge. Arhitectura și simțurile. Editura Fundației Arhitext Design, București, 2015. Pr. Dr. Ioan STANCU, Templul din Iersualim. Fenomenologia Spațiului Sacru, Editura Tiparg, București, 1999. STĂNILOAE, Dumitru, Spiritualitate și comuniune în Liturgia ortodoxă, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2014. VASILIEV, Aleksandr Aleksandrovicu, Istoria Imperiului Bizantin, Editura Polirom, Iași, 2010.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Aspectele studiate în cadrul disciplinei contribuie la dezvoltarea capacității studenților de a analiza diferite ansambluri artistice și de a cunoaște amănunțit specificul arhitecturii, atât de necesare viitoarei activități pe care o vor depune majoritatea dintre ei, răspunzând astfel așteptărilor preoților și credincioșilor, dar și potențialilor beneficiari ai activității lor. Cunoștințele dobândite corespund cerințelor asociațiilor profesionale, respectiv Comisiei de Pictură Bisericească pentru a facilita dobândirea autorizației de pictor bisericesc, după parcurgerea etapelor de ucenicie și stagiatură.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea specificului fiecărei teme studiate	Specificul temei este de natura interpretativa si conceptuala, cursul fiind un sprijin in realizarea acestuia.	40 %

0.5 Seminar/laborator	Realizarea de catre fiecare student a unei lucrari personale a carei tema se lanseaza de catre profesor la cursul 1 introductiv	Lucrarea se predă online către profesor si se sustine sintetic in cadrul examenului	60%
10.6 Standard minim de performanță			
- Minim jumătate din cerințe cuprinse în lucrarea teoretică - Participare la minim jumătate din cursuri și seminarii			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

11.04.2025

Data avizării în departament:

Semnătura directorului de departament

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".